

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

вибіркова дисципліна: «Герботологічний моніторинг агрофітоценозів»				
Шифр та назва спеціальності		Спеціальність – 202 «Захист і карантин рослин»	Відповідальні відділи/лабораторії інституту:	Лабораторія герботології
Назва освітньо-наукової програми		«Захист і карантин рослин»		
ВИКЛАДАЧІ		Іващенко Олександр Олександрович, доктор с-г наук, професор Макух Ярослав Петрович, доктор с-г наук, старший науковий співробітник Ременюк Світлана Олександрівна, кандидат с-г наук, старший науковий співробітник		
ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ДИСЦИПЛІНУ				
Анотація		Дисципліна спрямована на формування теоретичних знань та практичних вмінь з проблеми контролю забур'яненості посівів сільськогосподарських культур зумовлена істотним негативним впливом бур'янів на продуктивність культурних рослин. Без розв'язання цієї проблеми не можна досягнути на практиці ефективного використання досягнень селекції, агрохімії, технічних засобів, заходів меліорації ґрунтів, зростання урожайності вирощуваних культурних рослин.		
Мета та цілі		Мета дисципліни «Герботологічний карантин» полягає у підготовці фахівців для удосконалення систем контролювання бур'янів- карантинних об'єктів, що становлять значну небезпеку для здоров'я людей і аграрного виробництва.		
Формат		Лекції, практичні заняття, самостійна робота. Підсумковий контроль –залік		
Результати навчання		В результаті вивчення навчальної дисципліни аспірант повинен знати: -різноманітність видового складу бур'янів свого регіону, їхні біоекологічні особливості, шкодочинність і класифікацію бур'янів, особливості різних груп бур'янів, структуру агрофітоценозів, різноманітність взаємовідносин між видами, методикку обліку та оцінки потенційної і актуальної забур'яненості полів, систему комплексних запобіжних та винищувальних заходів боротьби з бур'янами, методикку розрахунку екологічної та економічної доцільності заходів контролю та боротьби із забур'яненістю полів;розпізнавати види бур'янів у природі, за гербарними зразками, сходами та плодами із насінням, визначати та розраховувати потенційну та актуальну забур'яненість полів, складати карти забур'яненості, реалізовувати на практиці систему заходів контролю забур'яненості з врахуванням технології вирощування культур і конкретних умов агроландшафту, оцінювати якість проти бур'янових заходів.		
Обсяг		Загальний обсяг дисципліни 90 годин: лекції – 10 год., лабораторно-практичні заняття – 20 год., самостійна робота –60год.		
Пререквізити		Курси дисциплін із землеробства, герботології, рослинництва, агрохімії, ґрунтознавства, мікробіології, екології, селекції та насінництва, овочівництва для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти.		

Ознаки		Вибіркова навчальна дисципліна, що формує фахові компетентності у аспіранта			
Курс / семестр		2/4			
СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ					
Лекція 1	Необхідність застосування системи карантину гербологічних об'єктів. Принципи побудови системи діяльності карантину бур'янів	лабораторно-практичне заняття	Визначення в лабораторних умовах насіння карантинних видів бур'янів, що присутні на території країни	С а м о с т і й н а р о б о т а	Необхідність застосування системи карантину гербологічних об'єктів. Принципи побудови системи діяльності карантину бур'янів
Лекція 2	Методика здійснення польових обстежень і виявлення присутності карантинних об'єктів - бур'янів	лабораторно-практичне заняття	Проведення польових обстежень орних земель в дослідному господарстві »Саливонківське» для виявлення присутності карантинних видів бур'янів.		Методика здійснення польових обстежень і виявлення присутності карантинних об'єктів - бур'янів
Лекція 3	Бур'яни - об'єкти зовнішнього карантину, їх біологічні особливості і їх негативна дія	лабораторно-практичне заняття	Планування і проведення заходів контролювання карантинних видів бур'янів в умовах дослідного господарства.		Бур'яни - об'єкти зовнішнього карантину, їх біологічні особливості і їх негативна дія
Лекція 4	Бур'яни - об'єкти внутрішнього карантину і їх негативна дія	лабораторно-практичне заняття	Розробка системи заходів захисту і профілактики посівів сільськогосподарських культур від карантинних видів бур'янів для дослідного господарства «Саливонківське».		Бур'яни - об'єкти внутрішнього карантину і їх негативна дія
Лекція 5	Науковий супровід систем ліквідації локалітетів і контролювання карантинних об'єктів - бур'янів	лабораторно-практичне заняття	Проведення оцінки рівня чутливості рослин карантинного виду –ваточника сирійського у різні етапи їх органогенезу до дії гербіцидів		Науковий супровід систем ліквідації локалітетів і контролювання карантинних об'єктів - бур'янів
ПРИКЛАД ТЕСТОВОГО ЗАВДАННЯ ДО ЗАЛІКУ					
1. Який вид бур'янів для розповсюдження плодів використовує анемохорію? 1. Erigeron canadensis L. 2. Raphanus raphanistrum L.			2. Назвіть рослини бур'янів що формують 4-х елементні квітки. 1. Cirsium arvense L. 2. Papaver agremone L.		

3. Solanum triflorum Nutt. 4. Avena fatua L. 5. Polygonum convolvulus L. 3. Який вид бур'янів не здатний формувати органічні речовини за допомогою фотосинтезу? 1. Echinichloa crus-galli (L.) Pal. Beauv. 2. Setaria glauca (L.) Pal. Beauv. 3. Orobanche cucurbitaria Walp. 4. Cardaria draba (L.) Desv. 5. Euphorbia helioscopia L. 5. Який вид рослин має потужну кореневу систему, що проникає найбільш глибоко у ґрунт? 1. Viola arvensis Murr. 2. Veronica arvensis L. 3. Spargula arvensis L. 4. Ambrosia artemisiifolia L. 5. Centaurea cyanus L. 5. Назвіть вид бур'яну, що має підземний тип проростання. 1. Chenopodium album L. 2. Sinapis arvensis L. 3. Lathyrus tuberosus L. 4. Onopordum acanthium L. 5. Amaranthus retroflexus L.	3. Thlaspi arvense L. 4. Hyoscyamus niger (L.) 5. Ranunculus repens L. 4. Який з названих видів бур'янів належить до групи озимих? 1. Datura stramonium L. 2. Apera spica-venti (L.) Pal, Beauv. 3. Anthemis arvensis L. 4. Chenopodium album L. 5. Cochia scoraria (L.) Schrader

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова	1. Івашенко О.О. Бур'яни в агрофітоценозах (проблеми практичної гербології) монографія. – Київ: Вид «Світ», 2001. – 234с. 2. Івашенко О.О. Зелені сусіди (науково-популярна гербологія) монографія – Київ: вид. «Фенікс», 2013. – 480с. 3. Івашенко О.О., Івашенко О.О. Загальна гербологія (монографія)- Київ: «Фенікс», 2019. – 702с. 4. Веселовський І.В., Манько Ю.П., Лисенко А.К., Атлас-визначник бур'янів. – К.: Урожай, 1988. – 128 с. 5. Веселовський І.В., Манько Ю.П., Козубський О.В. Довідник по бур'янах. – К.: Урожай, 1993. – 208с. 6. Косолап М.П. Гербологія: Навчальний посібник. – К.: Арістей, 2004. – 362 с. 7. Косолап М.П. Гербологія з основами фітоцетології. – К.: НАУ, 1999. – Ч. 1. – 89 с.; Ч. 2. – 102с. 8. Бурда Р.І. Методика дослідження адаптивної стратегії чужорідних видів рослин в урбанізованому середовищі [Текст] : монографія / Р.І. Бурда, О.А. Ігнатюк; НАН України, Наук. центр	Додаткова	1. Косолап М.П. та ін. Методичні вказівки для проведення лабораторно-практичних занять з гербології / М.П. Косолап, С.М. Вигера, Ю.П. Манько та ін. – К.: НАУ, 2004. – 104 с. 2. Манько Ю.П. та ін. Бур'яни та заходи боротьби з ними / Ю.П. Манько, І.В. Веселовський, Л.В. Орел, С.П. Танчик. – К.: Учбово-методичний центр Мінагропрому України, 1998. – 240 с. 3. Манько Ю.П. Гербологія: Методичні вказівки. – К.: НАУ, 1999. – 44 с. 4. Фясюнов А.В. Сорнякостенія – М.: Колос, 1984. – 320 с. 5. Перелік пестицидів і агрохімікатів, дозволених до використання в Україні (щорічні видання) 6. Методика випробування і застосування пестицидів / С.О. Трибель, Д.Д. Сігарьова, М.П. Секун, О.О. Івашенко та ін.; за ред. проф. С.О. Трибеля. – К.: Світ, 2001. – 448 с. 7. Збірник наукових праць Інституту біоенергетичних культур і цукрових буряків, випуск 20. – 2014. – С. 31-36. 8. Методики проведення досліджень у буряківництві / [М.В. Роїк, Н.Г. Гізбуллін, В.М. Сінченко, О.І. Присяжнюк та ін.]; під заг. ред. академіка НААН М.В. Роїка та член-кореспондента НААН Н.Г. Гізбулліна. – К.: ФОП

	екомоніторингу та біорізноманіття мегаполісу. – К.: Віпол, 2011. – 111 с.		Корзун Д.Ю., 2014. – 374 с. 9.Наукові назви польових бур’янів. Довідник / Р.І. Бурда, Н.Л. Власова, Н.В. Мироська, Є.Д. Ткач. – К., 2004. – 95 с. 10.Лениджер А. Основыбиологии в 3-х томах. М.: «Мир» 1985 – 926 с.
СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ			
Розподіл балів для оцінювання успішності аспіранта	Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
	90-100	A	відмінно
	82-89	B	добре
	74-81	C	
	64-73	D	
	60-63	E	задовільно
	35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
	0-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни
НОРМИ АКАДЕМІЧНОЇ ЕТИКИ			
Аспірант повинен дотримуватися «Кодексу академічної доброчесності ІБКіЦБ НААН», виявляти дисциплінованість, вихованість, доброзичливість, чесність, відповідальність. Конфліктні ситуації повинні відкрито обговорюватися з викладачем, а при нерозв'язності конфлікту доводиться до відділу аспірантури			
Силабус за змістом повністю відповідає робочій програмі навчальної дисципліни			